

Δημοσιογραφίας το ανάγνωσμα

«Αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι». Τα τελευταία χρόνια και ιδίως μετά την γέννηση της ιδιωτικής τηλεόρασης, το σύνθημα αυτό φαίνεται να βρίσκει απήχηση όλο και σε μεγαλύτερες μάζες. Ίσως δεν είναι τυχαίο, ή μάλλον τίποτε δεν είναι τυχαίο. Για όλα υπάρχει μια αιτία και για όλα υπάρχει μια εξήγηση. Υπάρχει το πριν και το μετά. Το πριν, στο μυαλό των περισσότερων, αποτυπώνεται με την χειραγώγηση την κοινής γνώμης, με τον έναν ή άλλον τρόπο, μέσω μιας «δημοσιογραφικής πέννας» ή ενός μικροφώνου. Το μετά μοιάζει κατά βάση με το πριν. Υπάρχει όμως μια σημαντική διαφορά. Ο έλεγχος της πληροφορίας. Ο μέχρι πριν λίγα χρόνια «κοιμώμενος γίγαντας» (και συνεχώς αναπτυσσόμενος) που λέγεται Διαδίκτυο, απελευθέρωσε την πληροφορία, που μέχρι τότε ήταν «όμηρος» στις πένες και τα μικρόφωνα των ολίγων και οι οποίοι μπορούσαν να την χρησιμοποιήσουν κατά το δοκούν. Ο αναγνώστης-τηλεθεατής-ακροατής έπαψε να υποβάλλεται σε μια συνεχή πλύση εγκεφάλου και άρχισε να αμφιβάλλει για πολλά, τα οποία μέχρι κάποια στιγμή θεωρούσε αυτονόητα. Σ' αυτό φυσικά δεν βοήθησε μόνο η εξάπλωση του Διαδικτύου, αλλά και ο σταδιακός «θάνατος» του μονοπωλίου της τηλεόρασης με την ταυτόχρονη «γέννηση» νέων πηγών ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Το Διαδίκτυο όμως διαθέτει ένα στρατηγικό πλεονέκτημα. Έδωσε το βήμα στον ανώνυμο πολίτη να εκφράσει την δική του άποψη και γνώμη, χωρίς περιορισμούς και αναστολές, χωρίς να περνά μέσα από το «φίλτρο» των Μ.Μ.Ε.

Η «έκρηξη» όμως αυτή γέννησε και φανέρωσε και άλλες πλευρές μιας πραγματικότητας που διέπει τα σημερινά Μ.Μ.Ε. και ιδίως τα τηλεοπτικά. Τα χαρακτηριστικά αυτής της πραγματικότητας μπορούν να συγκεκριμενοποιηθούν στα εξής: «Φαστ φούντ» ενημέρωση, κέρδος με κάθε τίμημα (ακόμα κι αν αυτό το τίμημα προϋποθέτει διαστρέβλωση ή επιλεκτική απόκρυψη της πληροφορίας), πτώση κάθε ηθικού φραγμού. Σ' αυτά ας προσθέσουμε και το χαμήλωμα της ποιοτικής στάθμης που επιφέρουν οι νεόκοποι δημοσιογράφοι.

Με τους τελευταίους, δεν ξέρει αν πρέπει να γελάσει ή να κλάψει κανείς. Πλήρης κακοποίηση της ελληνικής γλώσσας, στομφώδεις στερεότυπες δημοσιογραφικές εκφράσεις, έλλειψη παιδείας και στοιχειώδους μόρφωσης. Φυσικά όλα αυτά συνοδεύονται από το απόλυτο φετίχ του σύγχρονου δημοσιογράφου, το «ματσούκι» (μικρόφωνο) που το χώνουν στο στόμα όποιου άτυχου βρεθεί μπροστά τους.

Αλλά τι να τα κάνουν όλα αυτά, όταν ένα σεμινάριο σε κάποια από τις «σύγχρονες σχολές δημοσιογραφίας» είναι αρκετό να τους κάνει αρωγούς και τιμητές της κοινωνίας.

Έχουμε φτάσει να θεωρούμε αυτονόητα τα ορθογραφικά λάθη που προβάλλονται στις οθόνες (αλλά και στις εφημερίδες), ενώ το καινούργιο «φρούτο» που εισάγει η νέα τηλεοπτική πραγματικότητα είναι τα πεζά ελληνικά φωνήεντα χωρίς τόνους. Να υποθέσουμε ότι αγνοούν που βρίσκεται ο τόνος στο πληκτρολόγιο, ή ότι βαριούνται να τον πατήσουν; Ή τι άλλο;...

Μερικά παραδείγματα όμως ίσως είναι πιο εύγλωττα σε σχέση με τα όσα αναφέρονται παραπάνω.

Ο κ. Νίκος Ευαγγελάτος στην εκπομπή του «Αποδείξεις», στις 25-10-2006, στον βωμό της υψηλής τηλεθέασης παραπλανούσε συνειδητά τους τηλεθεατές, στήνοντας ένα «χολιγουντιανό τηλεοπτικό σόου», με «γλάστρες» μερικούς άσχετους (ή και δήθεν άσχετους) και κάποιους «ειδικούς». Στα πλαίσια αυτής της εκπομπής, ο κ. Ευαγγελάτος και οι συνεργάτες του προσπάθησε να πείσει το κοινό (και μάλλον το κατάφερε) ότι με ένα απλό γραπτό μήνυμα (SMS) είναι δυνατόν να υποκλέπτει ο οποιοσδήποτε το τηλέφωνό μας (ακόμα κι αν αυτό είναι κλειστό), αλλά και να γνωρίζει την ακριβή θέση που βρισκόμαστε ανά πάσα στιγμή.

Ο εν λόγω δημοσιογράφος απέκρυψε συνειδητά ότι κάτι τέτοιο είναι δυνατόν να γίνει μόνο όταν συντρέχουν μερικές βασικές προϋποθέσεις:

1. «Έξυπνο» τηλέφωνο. Δηλαδή συσκευές που διαθέτουν λειτουργικό σύστημα Symbian.
2. Ειδικό πρόγραμμα το οποίο λειτουργεί μόνο στις συγκεκριμένες συσκευές (και όχι σε όλες).
3. Χειροκίνητη εγκατάσταση του προγράμματος στην συσκευή. Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι κάτι τέτοιο δεν γίνεται αυτόματα με την αποστολή ενός απλού SMS. Επιπλέον ακόμα κι αν το πρόγραμμα σταλεί με άλλον τρόπο (υπέρυθρες ή bluetooth), **απαιτείται** η συγκατάθεση του λήπτη.

Στην συνέχεια ο κ. Ευαγγελάτος προσπάθησε στην πράξη να «αποδείξει» ότι είναι δυνατός ο ακριβής εντοπισμός μιας συσκευής μέσω των κεραιών αναμετάδοσης

σήματος (cells) της κινητής τηλεφωνίας. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποίησε μια συνεργάτιδά του, την οποία υποτίθεται ότι την εντόπιζε και απεικόνιζε το στίγμα της θέσης της στην οθόνη ενός υπολογιστή.

Η αλήθεια είναι ότι αυτό είναι δυνατόν να γίνει. Όχι όμως με τον υπεραπλουστευμένο τρόπο που παρουσιάστηκε και σίγουρα όχι μόνο με τα στοιχεία των celltracks. Τα celltracks δίνουν ακρίβεια θέσης μέσα σε όρια μερικών εκατοντάδων μέτρων και σίγουρα αυτό δεν μπορεί να ονομάζεται ακριβής εντοπισμός θέσης. Αυτό που απέκρουσε ο κ. Ευαγγελάτος, είναι ότι η συνεργάτιδά του, εκτός από την τηλεφωνική συσκευή (που πρακτικά ήταν άχρηστη), είχε μαζί της ειδική συσκευή (κρυμμένη φυσικά) εντοπισμού θέσης μέσω δορυφόρων (GPS). Εκτός αυτού, σ' αυτή την εκπομπή διεπράχθη και μια άλλη απάτη. Θέλοντας να «αποδείξουν» ότι είναι δυνατόν να παρακολουθείται κάποιος, ακόμα κι όταν έχει το τηλέφωνό του απενεργοποιημένο, «πείραξαν» μια παλιά συσκευή αχρηστεύοντας την οθόνη (έτσι φαινόταν απενεργοποιημένο, ενώ ήταν ανοιχτό) και είχαν φροντίσει από πριν να ενεργοποιήσουν την λειτουργία αυτόματης απάντησης σε κλήση. Κι έρχεται εδώ ο Nick the Greek (συγγνώμη, Νίκος Ευαγγελάτος) να αποδείξει ότι μια τηλεφωνική συσκευή μόνο φραπέ δεν κάνει. Παίρνει τηλέφωνο στην πειραγμένη συσκευή και ω εκ του θαύματος η συσκευή «του απαντά» κι ακούει τις συνομιλίες των «ανυποψίαστων θυμάτων» χωρίς αυτά να «πάρουν χαμπάρι» τίποτα.

Σχετική συζήτηση για το τι ακριβώς συνέβη πραγματικά σ' αυτή την εκπομπή, υπάρχει εδώ.

Οπτικό υλικό κι από άλλα «κατορθώματα» του κ. Ευαγγελάτου μπορείτε να δείτε εδώ.

Κατά την διάρκεια του πολέμου στο Αφγανιστάν ο δημοσιογράφος Νίκος Γεωργιάδης (ο οποίος αυτόν τον καιρό «κοσμεί» τις τηλεοπτικές εκπομπές του «αδέκαστου» Μάκη Τριανταφυλλόπουλου), μετέδιδε «αποκλειστικές εικόνες και ρεπορτάζ» από το μπαρουτοκαπνισμένο Αφγανιστάν των Ταλιμπάν, μέσω του τηλεοπτικού σταθμού Τέμπο.

Ο δημοσιογράφος Στέλιος Κούλογλου, απέδειξε κι αποκάλυψε πως η «παγκόσμια αποκλειστικότητα» ήταν μια καλοστημένη απάτη και η οποία γυρίστηκε και

σκηνοθετήθηκε στο γειτονικό...Πακιστάν! Το Δ.Σ. της ΕΣΗΕΑ καταδίκασε την παγκόσμια αποκλειστικότητα ως «προϊόν κιτρινισμού» και το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο τιμώρησε με χρηματικό πρόστιμο τους υπεύθυνους του σταθμού, καθώς και τους Τατιάνα Στεφανίδου, Νίκο Γεωργιάδη, Βασίλη Καβαθά (ο οποίος ομοίως «κοσμεί» τις εκπομπές του Μάκη Τριανταφυλλόπουλου). Για την ίδια υπόθεση, ο Νίκος Ευαγγελάτος (ήταν διευθυντής στον σταθμό) διεγράφη για ένα χρόνο από την ΕΣΗΕΑ.

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι παρόμοιες «αποκλειστικότητες» μετέδιδε και ο τηλεοπτικός σταθμός Mega, μόνο που ο «ανταποκριτής» σ' αυτή την περίπτωση αποδείχθηκε λίγο τεμπέλης, αφού βαρέθηκε να πάει στην εμπόλεμη ζώνη (ή έστω κάπου εκεί κοντά, όπως ο φίλτατος Νίκος Γεωργιάδης) και έδινε τις «αποκλειστικές» ανταποκρίσεις από την...Κύπρο!

Πάμε για λίγο στο εξωτερικό, όπου αποδεικνύεται ότι για κάποιους δημοσιογράφους η αξία της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας είναι πολύ μικρότερη από μια αποκλειστική εικόνα. Η φωτογραφία που βλέπετε έχει τραβηχτεί στο Σουδάν και ο δημοσιογράφος Kevin Carter που την τράβηξε τιμήθηκε με το βραβείο Πούλιτζερ. Η εικόνα όμως έχει και μια μικρή και συνάμα θλιβερή ιστορία. Όπως ο ίδιος ο δημοσιογράφος διηγήθηκε, όταν είδε το αρπακτικό με το ετοιμοθάνατο παιδί, περίμενε περίπου 20" για να ανοίξει το αρπακτικό τα φτερά του και να γίνει έτσι πιο εντυπωσιακή η φωτογραφία! Στο τέλος όμως απογοητεύτηκε και «συμβιβάστηκε» με την φωτογραφία που βλέπετε εδώ. Το κερασάκι όμως ήταν, ότι ο ανήθικος αυτός «δημοσιογράφος», αφού πήρε την φωτογραφία, έφυγε αφήνοντας πίσω του το ετοιμοθάνατο παιδί, χωρίς να κάνει κάποια προσπάθεια να το βοηθήσει. Για την ιστορία, το παιδί σώθηκε από το αρπακτικό που περίμενε τον θάνατό του για να ορμήσει, με την μετέπειτα παρέμβαση άλλων, ενώ ο Kevin Carter αυτοκτόνησε 3 μήνες αργότερα.

Επιστρέφουμε στην Ελλάδα. Μάκης Τριανταφυλλόπουλος. Θα αναφέρουμε μόνο μερικά από τα πεπραγμένα του, αντιγράφοντας από τον Ιό της Ελευθεροτυπίας. Και πριν βιαστεί να πει κάποιος ότι η Ελευθεροτυπία είναι έτσι κι αλλιώς αρνητικά τοποθετημένη στον Τριανταφυλλόπουλο, λόγω της διαμάχης που έχουν, εν τούτοις κανείς δεν μπορεί να διαψεύσει την ύπαρξη απομαγνητοφωνημένων διαλόγων, καταγγεγραμμένων εικόνων καθώς και των υπαρκτών καταδικαστικών αποφάσεων. Ένα μεγάλο μέρος του δημοσιογραφικού βίου του Μάκη Τριανταφυλλόπουλου βρίσκεται εδώ.

Υποθέσεις Κορκολή και Ασλάνη.

- Στις 2 και 5/12/1999 ο ALPHA μετέδωσε τις περιβόητες υποθέσεις με τις κασέτες του Στέφανου Κορκολή και την ατζέντα του Μιχάλη Ασλάνη. Κατά το ΕΣΡ, «στην εκπομπή προβάλλεται εκτεταμένης διάρκειας μαγνητοταινία στην οποία απεικονίζεται ο Σ.Κ. με πολλές άσχετες με την ανάγκη της αντικειμενικής ενημέρωσης λεπτομέρειες να συνενυρίσκεται ερωτικά με νεαρή σε ηλικία γυναίκα. Στην ίδια εκπομπή εμφανίζονται μαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις δύο γυναικών που δηλώνουν ότι όταν ήταν ανήλικες είχαν ερωτικές σχέσεις με τον τραγουδιστή. Ο Μ.Τ. διατύπωσε υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς για τον καλλιτέχνη για τις κατά σύστημα σύναψη τέτοιου είδους ερωτικών σχέσεων και ότι τόσο ο ίδιος όσο και η σύντροφός του έκαναν χρήση κοκαΐνης. Οι υπεύθυνοι δε δήλωσαν ότι το βίντεο είχε φτάσει στο σταθμό ταχυδρομικώς. Σε κάθε περίπτωση δεν είχε δοθεί με την έγκριση του κ. Κορκολή. (...) Στην ίδια εκπομπή αναγνώστηκαν αποσπάσματα από το προσωπικό ημερολόγιο του κ. Ασλάνη που σχετίζονται με την ιδιαιτερότητά του. Επίσης διατυπώθηκαν καταγγελίες σε βάρος του για ασελγείς πράξεις. Ο θιγόμενος δεν κλήθηκε να απαντήσει και ο σταθμός ισχυρίστηκε πάλι ότι κι αυτό έφτασε μέσω ταχυδρομείου χωρίς φυσικά τη θέληση του κ. Ασλάνη. Το δικαίωμα του ιδιωτικού βίου προστατεύεται από το Σύνταγμα όπως ο σεβασμός της τιμής και της υπόληψης του κάθε ατόμου. Μόνο λόγοι δημοσίου συμφέροντος θα μπορούσαν να επιτρέψουν την προσβολή

τέτοιων αξιών και όχι λόγοι τηλεθέασης». Με την Απόφαση 10/2/2000 επιβλήθηκε ποινή διοικητικής και ηθικής κύρωσης (3 μέρες μετάδοση της απόφασης) και 60 εκατ. δρχ. πρόστιμο για τις δύο εκπομπές. Η ΕΣΗΕΑ χαρακτήρισε τις εκπομπές ως «απαράδεκτο και αήθη τηλεοπτικό κανιβαλισμό». Όταν αθωώθηκε ο κ. Κορκολής, ο κ. Μ. συνέχισε να τον διασύρει και επέκρινε την απόφαση του δικαστηρίου, με επίθεση στον εισαγγελέα.

Μητέρα μαστροπός.

Στην εκπομπή της 11/11/2001 στον ALPHA, σύμφωνα με το ΕΣΡ, «έγινε αναφορά στην έκθεση ανήλικης από τη μητέρα της με τίτλο ΜΗΤΕΡΑ ΜΑΣΤΡΟΠΟΣ, με μετάδοση πλάνων του χωριού, με αναφορά του τοπωνυμίου που είναι και ο τόπος κατοικίας αυτών των ανθρώπων, με πλάνο δικαστικής αίθουσας, χωρίς να φαίνεται ποιος δικαζόταν κι αν είχε σχέση και ενώ η μητέρα μιλούσε με γυρισμένη πλάτη, το όνομά της ήταν γραμμένο στο κάτω μέρος της οθόνης». Πρόκειται περί παραβίασης της αξίας της ανθρώπινης ζωής και του τεκμηρίου αθωότητας. Απόφαση 3/7/2002: Διοικητική κύρωση και ηθική κύρωση (5 ημέρες μετάδοσης της απόφασης).

Πλαστά στοιχεία.

- Στις 14 και 28/1/99 ο ΣΚΑΪ μετέδωσε εκπομπές του κ. Μ., για τις οποίες κατέθεσε έγκληση στην ΕΣΗΕΑ ο δικηγόρος κ. Π.Γ., ο οποίος κατηγορούσε τον Μ.Τ. ότι, ενώ τον είχε καλέσει στην εκπομπή για να συζητηθούν εκπαιδευτικά θέματα, ξαφνικά στον αέρα ανακοίνωσε ότι το θέμα θα ήταν η εκκλησιαστική περιουσία, επειδή ο μητροπολίτης Κέρκυρας όντας πελάτης του νομικού του γραφείου είχε «υποθηκεύσει» την ακίνητη εκκλησιαστική περιουσία της Μητρόπολης Κερκύρας. Τα έγγραφα του Π.Γ. απέδειξαν τις πλαστογραφίες και τα ψεύδη που παρουσιάστηκαν στην εκπομπή και όσα επικαλέστηκε ο κ. Μ. ότι θα προσκόμιζε δεν τα προσκόμισε ποτέ. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ αφού εξέτασε λεπτομερώς τον φάκελο επέβαλε την ποινή της διαγραφής για τρεις μήνες του Μ.Τ. από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ (απόφαση 4/1/2001).

Το θέμα θα κλείσει κάπου εδώ κάνοντας μια αναφορά στο...Θέμα. Δίνεται έτσι και μια άλλη διάσταση της «δημοσιογραφίας». Ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Κάπως έτσι θα σκέφτηκαν στην εφημερίδα κι αποφάσισαν να δώσουν στην δημοσιότητα εικόνες από την ερωτική ζωή του παρ' ολίγον αυτόχειρα Ζαχόπουλου. Εικόνες που δεν είχαν να προσφέρουν τίποτε ως προς την ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού. Είχαν όμως να προσφέρουν σαν αντιπερισπασμός και αποπροσανατολισμός της κοινής γνώμης. Ο κ. Θέμος Αναστασιάδης θεώρησε ότι ο καλύτερος τρόπος για να κρύψει τις δικές του ανομίες, είναι να δημοσιοποιήσει τα «λερωμένα» κάποιου άλλου.

Την σήμερον όμως ημέρα, ευτυχώς για μας και δυστυχώς για τους «δημοσιογράφους», έχουμε μειώσει την κατανάλωση του «κουτόχορτου» στο ελάχιστον, διατηρώντας έτσι μια σχετική διαύγεια σκέψης και κρίσης...

Με όλα τα παραπάνω (τα οποία αποτελούν ένα ελάχιστο δείγμα), δεν επιχειρείται η ισοπέδωση των δημοσιογράφων που βλέπουν το επάγγελμά τους σαν λειτούργημα, αλλά επιχειρείται ένας διαχωρισμός, κυρίως από αυτούς που έχουν διαγράψει την λέξη λειτούργημα και δημοσιογραφική δεοντολογία και προσπαθούν να μετατρέψουν την 4η εξουσία σε 1η.